

DOLNOŚLĄSKI SYSTEM WSPIERANIA UZDOLNIENI

(opis)

„ Wbrew rozpowszechnionemu mniemaniu, istnieje lub powinna istnieć możliwość przewyciężenia konfliktu między równością jako zasadą sprawiedliwości, a nierównością jako faktem genetycznym. W oświacie jednakowe szanse oznaczają jednakowe możliwości najpełniejszego wykorzystania wrodzonych różnic. Idealem jest swoboda i równa szansa dla każdej jednostki, nie podciąganie wszystkiego w życiu do jednego poziomu, lecz rozwijanie szczególnych, indywidualnych zdolności i możliwości jednostki; należy je rozwijać jeżeli okażą się wielkie, a jeśli nie, to kształtować jakiegokolwiek uzdolnienia fizyczne, umysłowe lub dodatnie cechy charakteru. Sądzimy i jesteśmy pewni, że to jedyna droga do pełnego wykorzystania zasobów naszych utajonych talentów”

World Conference on Gifted Children. Looking to Their Future. Londyn 1975

Zacytowany fragment jest doskonałym mottem naszych dolnośląskich działań mających na celu wspieranie wszelkich uzdolnień i zainteresowań każdego ucznia. Stwierdzenie, że każdy uczeń jest zdolny stawia przed szkołą zadanie zbadania jego potrzeb, a także opracowanie sposobów ich zaspokajania. Przyjmujemy założenie, że każdy nauczyciel ma kompetencje do pracy z uczniem zdolnym, i że w każdej szkole znajdują się uczniowie uzdolnieni,. Ale też wiemy, że pojedynczy nauczyciel, odosobniona w swych działaniach szkoła, nie jest w stanie zaspokoić potrzeb edukacyjnych wszystkich uczniów. Do ich spełnienia potrzebne są bowiem nie tylko umiejętności obserwowania, diagnozowania i rozwijania zainteresowań i uzdolnień, planowania i ewaluacji pracy z uczniem; często potrzebne są niebagatelne środki materialne, wsparcie psychologiczne dla uczniów i nauczycieli, wsparcie w organizowaniu i planowaniu pracy nauczycieli i szkół. Potrzebna jest pomoc, której nie jest w stanie zapewnić jedna instytucja. Muszą nastąpić skoordynowane działania ze szkołą kilku instytucji, a więc działania systemowe.

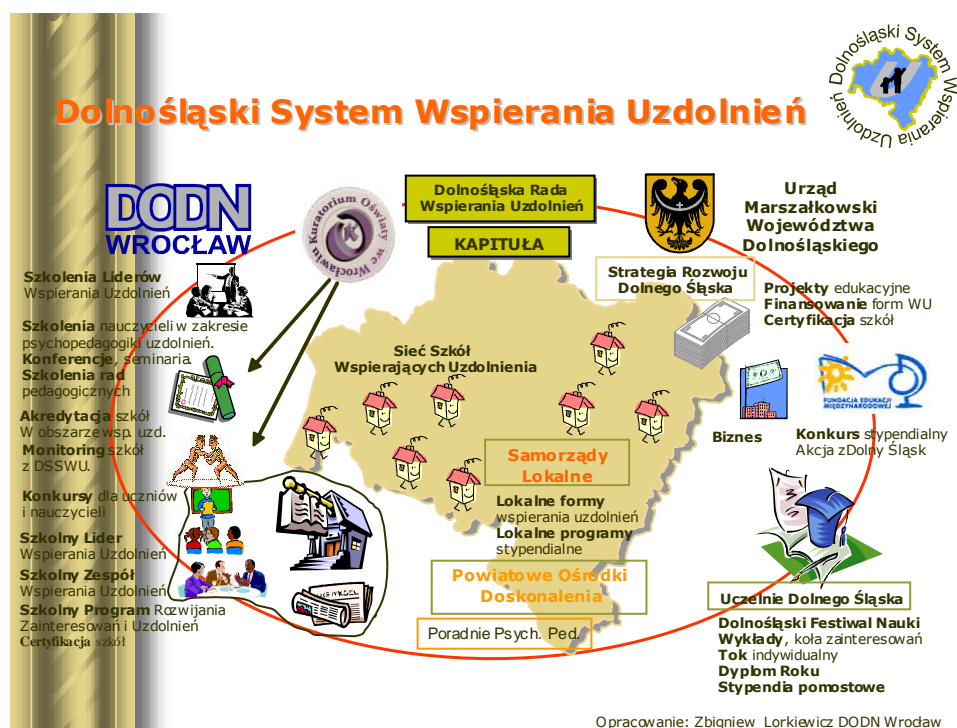
Dolnośląski System Wspierania Uzdolnień to właśnie skoordynowane działania Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, Fundacji Edukacji Międzynarodowej, Kuratorium Oświaty we Wrocławiu, Dolnośląskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Informacji Pedagogicznej i dolnośląskich szkół oraz wielu osób i instytucji spoza oświaty.

I. Postulaty – założenia Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień

- Przyjęcie za bazę teoretyczną rozwojowej koncepcji zdolności H. Gardnera i czynnikowego modelu zdolności J. Renzulliego i F. Mönksa

- Praca z uczniem zdolnym w jego własnym, naturalnym środowisku
- Pobudzanie i wspieranie wszystkich szkół w zakresie pracy z uczniem zdolnym. Odejście od tworzenia centrów kształcenia uzdolnień.
- Uaktywnienie całego lokalnego i regionalnego środowiska edukacyjnego
- Wykorzystanie efektu synergii we współpracy wielu podmiotów
- Jak najszersze rozumienie pojęcia zdolności i jego lokalne dookreślenie
- Podjęcie działań wspierających szkoły i nauczycieli- zarówno organizacyjnie, merytorycznie, jak i finansowe

II. Podmioty Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Wspieranie młodych, zdolnych ludzi przyjął jako jeden z priorytetów swojej działalności i realizuje go w ramach programu Zdolny Śląsk. Takie postrzeganie zdolności bardzo sprzyjało stworzeniu Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień i niebagatelnej w nim roli Urzędu Marszałkowskiego, który m in.

- wraz z Fundacją Edukacji Międzynarodowej współtworzy system stypendialny
- zapewnia środki finansowe dla przeprowadzenia konkursów „zDolnego Ślązaka Gimnazjalisty” i „zDolnego Ślązaczka”

- współfinansuje konkurs na projekt edukacyjny „Nauczyciel Zdolnego Ślązaka
- dotuje formy doskonalenia nauczycieli w obszarze wspierania uzdolnień
- przyznaje szkołom granty na realizację projektów edukacyjnych
- uczestniczy w tworzeniu lokalnych systemów wspierania uzdolnień
- uczestniczy w organizowaniu i prowadzeniu konferencji i spotkań poświęconych wspieraniu uzdolnień
- dofinansowuje Dolnośląski Festiwal Nauki i inne tego typu przedsięwzięcia uczelni rozwijające uzdolnienia i zainteresowania uczniów

Kuratorium Oświaty we Wrocławiu

Współuczestniczy w organizowaniu i przeprowadzaniu konkursów „zDolny Ślązak Gimnazjalista” i „zDolny Ślązaczek”

Wizytatorzy Kuratorium Oświaty uczestniczą w pracach Otwartej Pracowni Wspierania Uzdolnień

- opiniują szkolne programy wspierania uzdolnień
- -biorą udział w audytowaniu szkół, dokonują oceny jakości pracy szkoły pod kątem osiągnięcia przez nią jakości progowej
- opracowują, wraz z konsultantami, regulaminy i inne dokumenty niezbędne do dokonania akredytacji szkół
- -wspierają szkoły w zarządzaniu i organizowaniu zajęć edukacyjnych
- -wspomagają i oceniają znajomość niezbędnych przepisów prawa oświatowego w szkole

Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli

Koncepcja wspierania uzdolnień powstała w Dolnośląskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w 1999 roku i została wpisana jako jeden z najważniejszych kierunków działania DODN. Powołany został zespół konsultantów, który rozpropagował pomysł wspierania uzdolnień wśród nauczycieli podczas konferencji, szkoleń i konsultacji. Pomysł został przyjęty entuzjastycznie, gdyż do tej pory każdy nauczyciel pracował z uczniem zdolnym według własnych pomysłów, indywidualnie, zdany tylko na siebie.

Spośród osób zainteresowanych nową koncepcją i zgłaszających chęć współpracy utworzono Otwartą Pracownię Wspierania Uzdolnień, w której opracowywano narzędzia diagnozujące uzdolnienia, arkusze obserwacji zainteresowań i uzdolnień, arkusze do przeprowadzania konkursów(już we wrześniu 2000 został ogłoszony I Konkurs Matematyczny „zDolny Ślązak Gimnazjalista)

Koncepcja ta bardzo dobrze wkomponowała się w priorytetowe działania Samorządu Województwa Dolnośląskiego realizowane w ramach programu Zdolny Śląsk. Tak zaczęła się współpraca DODN z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego w obszarze wspierania uzdolnień.

Nasza idea wspierania uzdolnień została w 2002 roku uznana przez Fundację im. Stefana Batorego za najlepszą inicjatywę edukacyjną w kraju.

Podkreślono innowacyjność pomysłu, egalitaryzm, powszechność, środowiskowość i otwartość systemu obejmującego uczniów z całego województwa, ze wszystkich etapów kształcenia.

Zadania DODN, a zwłaszcza Zespołu Wspierania Uzdolnień to:

- szkolenie liderów wspierania uzdolnień, zainteresowanych nauczycieli, dyrektorów szkół, doradców metodycznych i innych osób związanych z uzdolnieniami
- dokonywanie oceny szkolnych programów wspierania uzdolnień
- udział w audytach, dokonywanie oceny pracy szkół i stopnia oraz poprawności realizacji programu wspierania uzdolnień, ze szczególnym podkreśleniem działań systemowych
- budowanie Dolnośląskiej Sieci Szkół Wspierających Uzdolnienia
- organizowanie pomocy liderom wspierania uzdolnień (seminaria, grupy wsparcia, fora dyskusyjne,...)
- opracowywanie i realizacja oferty szkoleń nauczycieli w zakresie metodyki nauczania i oceniania w kontekście wspierania uzdolnień
- współtworzenie lokalnych systemów wspierania uzdolnień w oparciu o władze lokalne, Powiatowe Ośrodki Doradztwa i Kuratorium Oświaty

Dolnośląska Rada Wspierania Uzdolnień

Została powołana uchwałą Zarządu Województwa Dolnośląskiego. Na członków Dolnośląskiej Rady Wspierania Uzdolnień powołano:

1. Przedstawiciela Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego
2. Rektora Papieskiego Fakultetu Teologicznego
3. Przedstawiciela Kolegium Prorektorów uczelni akademickich
4. Rektora Kolegium Karkonoskiego w Jeleniej Górze
5. Rektora Dolnośląskiej Szkoły Wyższej Edukacji
6. Prezesa Dolnośląskiej Izby Gospodarczej
7. Kanclerza Loy Dolnośląskiej BCC
8. Prezesa Związku Pracodawców Dolnego Śląska
9. Przedstawiciela Konwentu Starostów Dolnego Śląska
10. Przedstawicieli stowarzyszeń wójtów i
11. Dyrektora Wrocławskiego Oddziału Telewizji Polskiej S.A
12. Przedstawicieli stowarzyszeń dyrektorów szkół

Rada jest organem doradczym dla Fundacji Edukacji Międzynarodowej i Zarządu Województwa Dolnośląskiego

Kapituła Dolnośląskiej Rady Wspierania Uzdolnień

Powołana uchwałą Zarządu Województwa Dolnośląskiego, a jej zadania to w szczególności

- a) promuje i koordynuje Dolnośląski System Wspierania Uzdolnień
- b) opracowuje i realizuje roczne i wieloletnie plany działań finansowych na rzecz wspierania uzdolnień
- c) opracowuje dolnośląski system stazy, stypendiów i nagród dla uzdolnionych uczniów i nauczycieli oraz dokonuje jego modyfikacji
- d) opracowuje i realizuje roczne i wieloletnie plany finansowe związane z potrzebami DSWU
- e) uchwała regulaminy i inne przepisy dotyczące akredytacji szkół i inne akty wewnętrzne
- f) realizuje uchwały Dolnośląskiej Rady Wspierania Uzdolnień
- g) powołuje gremia opiniodawcze i doradcze

Uczelnie Wyższe we Wrocławiu

Nie są związane formalnie z Dolnośląskim Systemem Wspierania Uzdolnień. Realizują jednak wiele cennych zadań mających na celu wspieranie uczniów zdolnych, pobudzanie zainteresowań naukowych u uczniów szkół wszystkich etapów. Najbardziej znane i cieszące się dużą popularnością działania uczelni, to:

- Festiwal Nauki – organizowany przez uczelnie wrocławskie dla uczniów szkół dolnośląskich
- Studio „Talent” - Politechnika Wrocławska organizuje zajęcia dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych o uzdolnieniach matematycznych, fizycznych, technicznych
- Mecze Matematyczne dla gimnazjów – Instytut Matematyki Uniwersytetu Wrocławskiego
- Matematyczny Maraton – Instytut Matematyki Uniwersytetu Wrocławskiego
- Zajęcia z dziećmi kształjące szerokie umiejętności językowe – Instytut Anglistyki Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Zajęcia pozalekcyjne dla wychowanków z Domu Dziecka – Akademia Ekonomiczna

Liczymy na szerszy udział uczelni dolnośląskich w obszarze wspierania uzdolnień.

1. Dolnośląska Sieć Szkół Wspierających Uzdolnienia

Jest jednym z głównych elementów Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień. Powstała, aby placówki w niej skupione mogły wspierać się nawzajem, wspólnie rozwiązywać problemy, razem realizować wspólne przedsięwzięcia edukacyjne, ale przede wszystkim, uczyć się od siebie. Szkoły znajdujące się w Sieci nie rywalizują ze sobą, nie ma wśród nich zadanych rankingów i konkursów popularności. Nie oznacza to, że wszystkie szkoły są takie same. Każda z nich jest dobrą, przyjazną uczniowi szkołą, która ma coś swojego, specyficznego, czym się wyróżnia spośród innych szkół w Sieci. Dlatego może dzielić się z innymi szkołami swoim doświadczeniem, specyficznymi umiejętnościami, doskonale wypracowanym warsztatem pracy. Cele akredytacji wynikają z koncepcji Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień

i obejmują:

- a) inspirowanie środowiska oświatowego do podejmowania działań na rzecz wspierania uzdolnień, w tym do podejmowania i pogłębiania współpracy,
- b) budowanie sprzyjającego klimatu wokół dziecka zdolnego,
- c) wspieranie placówek oświatowych w obszarze pracy wspierającej uzdolnienia,
- d) promowanie szkół spełniających standardy wspierania uzdolnień,
- e) podnoszenie ogólnej jakości pracy szkół i placówek

Akredytacja szkoły do DSSWU przebiega według regulaminu zatwierdzonego przez Kapitułę Dolnośląskiej Rady Wspierania Uzdolnień.

(aktualnie oczekujemy na zatwierdzenie nowego regulaminu przez Kapitułę DRWU